

John Hassler och Per Krusell i DI-Debatt, 12 november 2010

Finansminister Anders Borg har nyligen på ett omotiverat nedsättande och aggressivt sätt kommenterat Finanspolitiska Rådets förslag om mer resurser och en mer oberoende ställning. Vi måste erkänna att vi först genom Borgs agerande till fullo insett bristerna i den nuvarande ordningen där finanspolitiska rådet är en myndighet under regeringen.

Finanspolitiska rådet har spelat en central roll i utvärderingen av den ekonomiska politiken sen dess tillkomst. Dess årliga rapport har hållit en synnerligen hög kvalitet och dess arbete har uppmärksammats internationellt. I flera länder, t.ex. Storbritannien, inrättas man nu finanspolitiska råd med förebild från Sverige - en förebild som nu riskerar att förstöras om man inte skyndsamt rättar till de nuvarande bristerna.

Här är vad som borde göras.

1. Rådet bör organiseras som en myndighet under riksdagen istället för under regeringen, som till exempel Congressional Budget Office i USA och motsvarande institution i Kanada. Även i Storbritannien har rådets oberoende från regeringen tydligt klargjorts. Det är uppenbart att det finns risk att finansministerns syn på vad som är en rimlig budget för rådet påverkas av huruvida rådet kritiserar eller rosar den ekonomiska politiken.

2. Rådets arbete bör underlättas på tre sätt.

i. Instruktionen till rådet bör skrivas aningen snävare och skarpare. Det grundläggande motivet för existensen av det finanspolitiska rådet är att balansera den inneboende tendens till kortsiktighet i budgetpolitiken som finns i det politiska systemet. Det är av detta skäl som en oberoende utvärderingsmyndighet krävs.

ii. Ledamöterna i rådet bör tillsättas med längre och överlappande mandatperioder. Nu finns inga regler för detta och nuvarande råd är tillsattbara för ett år. Detta försvårar rimligen rådets arbete.

iii. Den nuvarande ordningen att en stor del av arbetet i rådet sker av aktiva forskare vid sidan av deras ordinarie verksamhet är inte långsiktigt hållbar. För oss själva t ex skulle det tyvärr kännas otänkbart att lägga ned så mycket obetalt arbete som krävs i rådet. Vi tror det är helt omöjligt att upprätthålla den höga kvalitet som rådet hittills levererat om inte ordföranden och flera av rådets ledamöter anställs på deltid, vilket fordrar betydligt större resurser. De nuvarande kostnaderna för finanspolitiska rådet är ändå mycket små i ett internationellt perspektiv.

Den borgerliga regeringens initiativ att skapa det Finanspolitiska Rådet har fallit synnerligen väl ut. Rådet, och speciellt hur det nu emuleras av andra länder, är en svensk success story. Det är ironiskt och tråkigt att samma regering nu, när rådet på ett sakligt och välmotiverat sätt vill konsolidera sin ställning, utnyttjar sin direkta makt över rådet och inte bara säger nej utan hotar med neddragningar. Anders Borg, är det politiskt otänkbart att ändra sig?